

В.М.Сич

**I Всеукраїнський конгрес з організаційної
та економічної психології
“Актуальні проблеми розвитку організаційної
та економічної психології в Україні”**

I Всеукраїнський конгрес з організаційної та економічної психології відбувся з 29 червня по 2 липня 2011 року у м.Кам'янець-Подільському на базі Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Цей конгрес організовано та проведено лабораторією організаційної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка, Українською Асоціацією організаційних психологів та психологів праці, Центром організаційної та економічної психології та за сприянням академіка-секретаря Відділення психології, вікової фізіології та дефектології НАПН України, директора Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, академіка НАПН України, доктора психологічних наук, професора, Президента ВГО “Асоціація психологів України” С.Д.Максименка та академіка АН ВО України, кандидата історичних наук, професора, ректора Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка О.М.Завальнюка.

До публікації у збірник конференції було подано 104 тези доповідей, авторами яких виступили 135 осіб із 16 областей (Київська, Хмельницька, Рівненська, Чернівецька, Чернігівська, Львівська, Запорізька, Донецька, Дніпропетровська, Харківська, Волинська, Луганська, Сумська, Черкаська) України, Автономної Республіки Крим, Росії, Польщі та Німеччини. Серед учасників конференції були академік НАПН України, член-кореспондент НАПН України, доктори і кандидати наук, професори і доценти, асистенти, аспіранти, наукові кореспонденти.

Робота конгресу проходила за двома напрямками. Перший напрямок був присвячений висвітленню таких актуальних проблем організаційної психології як управління змінами в організації та організаційний розвиток; конкурентноздатність організації; формування команди в організації; добір, адаптація та мотивація персоналу в організації; професійний розвиток та професійна кар'єра в організації; відданість організації та організаційна ідентичність; організаційна культура; організаційний та соціально-психологічний клімат; ділове спілкування та переговори в організації; організаційні конфлікти; професійний стрес та синдром “професійного

вигорання”; розробка та впровадження психолого-організаційних технологій; психологічна готовність менеджерів до ефективного управління; підготовка менеджерів та персоналу до ефективного управління організаціями; підготовка психологів для психологічного забезпечення ефективності діяльності організацій в різних соціальних сферах (державне управління; фінансово-економічна сфера; бізнес; виробництво; освіта; наука; медицина та ін.) та ін.

Другий напрямок відображав актуальні проблеми економічної психології: психологічні особливості економічної політики держави, психологічні проблеми державних доходів (податкова психологія); психологія державних видатків (психологія соціальної політики); психологія грошей; психологія інвестицій та заощаджень; психологія підприємництва; психологія маркетингу та реклами; психологія економічної свідомості та поведінки; психологічні аспекти економічної соціалізації; психологія безробітних; психологія бідних та багатих; формування психолого-економічної культури суспільства та різних груп населення; формування психолого-економічної культури у різних категорій фахівців; підготовка психологів до вирішення психолого-економічних проблем в різних соціальних сферах (державне управління; фінансово-економічна сфера; бізнес; виробництво; освіта; наука; медицина та ін.) та ін.

За участю провідних українських та зарубіжних психологів були проведені пленарне засідання, яке складалося з дух частин, тематичні сесії з організаційної психології та економічної психології, майстер-клас “World safe”.

На пленарному засіданні відзначалися актуальністю та змістовністю доповіді С.Д.Максименка, академіка-секретаря Відділення психології, вікової фізіології та дефектології НАПН України, директора Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, академіка НАПН України, доктора психологічних наук, професора, Президента ВГО “Асоціація психологів України” та Л.М.Карамушки, члена-кореспондента НАПН України, доктора психологічних наук, професора, завідувачки лабораторії організаційної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України, в яких було розглянуто основні етапи становлення, досягнення, проблеми, перспективи організаційна психологія в Україні, а також актуальні проблеми та перспективи наукових досліджень у сучасній українській економічній психології. У доповіді О.І.Бондарчук, доктора психологічних наук, професора, завідувачки кафедри психології управління ДВНЗ “Університет менеджменту освіти” НАПН України було показано актуальні

проблеми особистісного розвитку керівників освітніх організацій як чинника розвитку організацій. кандидат психологічних наук, доцент, старший науковий співробітник лабораторії організаційної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України О.А.Філь змістовно розкрила психологічні аспекти розвитку конкурентноздатності сучасних організацій. Кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної та соціальної психології Волинського національного університету імені Лесі Українки Л.Я.Малімон у доповіді охарактеризувала особливості проектування процедури експертного оцінювання професійно важливих якостей керівника в системі державного управління. Кандидат психологічних наук, доцент, завідувачка кафедри психології освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка Т.В.Дуткевич свою доповідь присвятила вивченню історії розвитку закладу вищої освіти як компонента його організаційної культури. Кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка В.М.Федорчук у своїй доповіді розглянув роль соціально-психологічного тренінгу в підвищенні комунікативної компетентності керівників центру зайнятості населення. У доповіді кандидата психологічних наук, доцента кафедри психології праці та управління закладами освіти, заступника декана факультету психології з наукової роботи та інформатизації навчального процесу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка В.М.Сича було висвітлено особливості соціально-психологічних уявлень студентів ВНЗ про професійну кар'єру.

Необхідно відзначити низку доповідей з актуальних проблем, що прозвучали під час секційних засідань. Так, під час роботи секції “Організаційна психологія” (керівники секції: О.А.Філь, кандидат психологічних наук, доцент, старший науковий співробітник лабораторії організаційної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України; Т.В.Дуткевич, кандидат психологічних наук, доцент, завідувачка кафедри психології освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.) цікавими та актуальними були доповіді:

- Розвиток комунікативної саморегуляції керівників освітніх організацій у системі післядипломної освіти (О.В.Брюховецька, кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної та практичної психології ДВНЗ “Університет менеджменту освіти” НАПН України);
- Аналіз мотивів управління змінами та організаційного розвитку в менеджерів освітніх організацій (В.М.Івкін, кандидат психологічних наук, науковий співробітник лабораторії організаційної психології Інституту

психології імені Г.С.Костюка НАПН України, старший викладач ДВНЗ – “Університет менеджменту освіти” НАПН України);

- Оцінка персоналом освітніх організацій традиційного та інноваційного типів умов забезпечення організаційного розвитку (Л.М.Карамушка, член-кореспондент НАПН України, доктор психологічних наук, професор, завідувачка лабораторії організаційної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України);

- Чинники розвитку психологічної готовності менеджерів енергокомпаній до ефективного управління (О.П.Коломієць, аспірантка лабораторії організаційної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України);

- Психологічна підготовка керівників освітніх організацій до попередження професійних криз: гендерний аналіз (А.С.Москальова, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології управління ДВНЗ “Університет менеджменту освіти” НАПН України);

- Рівень розвитку операційного компонента готовності керівників психологічних служб системи освіти до управління змінами в організації (М.В.Москальов, кандидат психологічних наук, викладач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології Київського університету імені Бориса Грінченка);

- Психологічна готовність до ділового спілкування персоналу готельно-ресторанних комплексів (І.Б.Римаренко, аспірант лабораторії організаційної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України);

- Інтерактивні методи як засіб психологічної адаптації персоналу в умовах злиття освітніх організацій (І.В.Сингаївська, кандидат психологічних наук, доцент, директор Центру міжнародних освітніх проєктів Університету економіки та права “КРОК”);

- Исследование психосемантической структуры зависти в межличностных отношениях в женском коллективе (А.Н.Францев, ассистент кафедры общей психологии факультета психологии Таврического национального университета им. В.И.Вернадского) та ін.

В роботі секції “Економічна психологія” (керівники секції: О.В.Креденцер, кандидат психологічних наук, науковий співробітник лабораторії організаційної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України; О.В.Савицька, кандидат психологічних наук, доцент, завідувачка кафедри психології праці та управління закладами освіти Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка) жваве обговорення викликали наступні доповіді:

- Теоретичний аналіз психологічних чинників самоефективності підприємців сфери торгівлі (І.Б.Абдулаєва, аспірантка лабораторії організаційної психології інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України);

- Інноваційність як важлива характеристика підприємницької поведінки менеджерів освітніх організацій (О.В.Креденцер, кандидат психологічних наук, науковий співробітник лабораторії організаційної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України);

- Взаємозв'язок між рівнем розвитку окремих характеристик підприємницької поведінки менеджерів освітніх організацій та рівнем організаційного розвитку (Л.М.Карамушка, член-кореспондент НАПН України, доктор психологічних наук, професор, завідувачка лабораторії організаційної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України; О.В.Креденцер, кандидат психологічних наук, науковий співробітник лабораторії організаційної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України);

- Інноваційність як важлива характеристика підприємницької поведінки менеджерів освітніх організацій (О.В.Креденцер, кандидат психологічних наук, науковий співробітник лабораторії організаційної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України);

- Зміст та структура психологічної готовності підприємців до ведення ділових переговорів (В.І.Лагодзінська, науковий співробітник лабораторії організаційної психології Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України);

- Взаємозв'язок стійких особистісних рис співробітника та рівня його прихильності до організації-роботодавця (Н.Г.Лебедева, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Донбаського державного технічного університету; Д.О.Самойленко, асистент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Донбаського державного технічного університету) та ін.

Особливо великий інтерес серед науковців викликав майстер клас “WORLD CAFE”, який провела провідний психолог з Німеччини Шмідт-Брасе Уте (Owner and Head of PSYCON Psychological Business Consultants – Integrative Organizational, Team and Personnel Development; Coaching; intercultural Counseling; former member of Board of Section Work and Organizational Psychology of German Professional Association of Psychologists (BDP) and Executive Committee of the European Association of Work and Organizational Psychologists (EAWOP).

Таким чином, робота I Всеукраїнського конгресу з організаційної та економічної психології “Актуальні проблеми розвитку організаційної та

економічної психології в Україні” була плідною. У процесі роботи конгресу було визначено ряд актуальних перспективних завдань щодо удосконалення теорії і практики організаційної та економічної психології в Україні. Зокрема, порушувалися питання стосовно консолідації та координації професійних зусиль фахівців, які працюють у сфері академічної та практичної організаційної психології, психології праці; щодо сприяння міжнародному співробітництву у сфері організаційної психології та психології праці шляхом участі в міжнародних конгресах, семінарах, тренінгах, спільних міжнародних проектах та програмах обміну тощо.

Результати конгресу відображено у збірнику тез: Актуальні проблеми розвитку організаційної та економічної психології в Україні: тези I Всеукраїнського конгресу з організаційної та економічної психології (29 червня – 2 липня 2011 року, м. Кам’янець-Подільський) / за наук. ред. С.Д.Максименко, Л.М.Карамушки. – Київ ; Кам’янець-Подільський: Аксіома, 2011. – 190 с.

Одержано 1 вересня 2011 року

І.М.Конет, Л.А.Онуфрієва

Хроніка наукового життя Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2011 році: конференції, круглі столи, семінари

На сучасному етапі розвитку національної освіти і науки окреслено цілу низку актуальних, очікуваних, інколи дискусійних проблем, які безпосередньо пов’язані з підвищенням якості освітніх послуг, подальшим розвитком наукових досліджень, забезпеченням мобільності і креативності підходів до вирішення нагальних потреб часу.

Розбудова української освіти і науки, зростаючі запити суспільства на висококваліфіковані конкурентноздатні кадри зумовлюють розв’язання проблем у силу того, що розвиток освіти і науки сьогодні потребує удосконалення й об’єктивного висвітлення на сторінках різних часописів, у роботі наукових та науково-практичних конференцій.

2011 рік позначився для Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка масштабністю проведення наукових заходів.